

7/4864

T.C.
EKONOMİ BAKANLIĞI

Sayı : B.19.0.HUK.0. 610-[2012-7/4864] 373

Konu : Yazılı Soru Önergesi

02.04.2012* 23878

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 19/03/2012 tarihli ve A.01.0.KKB.0.10.00.00-54882 sayılı yazıları.

İlgi'de kayıtlı yazıları konusu Kütahya Milletvekili Sn. Prof. Dr. Alim IŞIK tarafından verilen 7/4864 sayılı yazılı soru önergesine ilişkin cevap ekte sunulmaktadır.

Bilgilerine arz ederim.

Zafer ÇAĞLAYAN
Bakan

EKLER:

- 1- Cevap yazısı (4 sayfa ve tablo)

Kütahya Milletvekili Sn. Prof. Dr. Alim IŞIK tarafından verilen 7/4864 sayılı yazılı soru önergesine ilişkin sorular ve cevaplar aşağıda yer almaktadır;

Bakanlığınızca hazırlanan “İl İl Dış ticaret Potansiyeli” isimli eserde yer alan veriler incelendiğinde; **Kütahya ilinin ihracat verilerinin son 10 yılda genel olarak gerilediği**, ildeki ihracatın daha çok düşük teknolojiye linyit madenciliği ile seramik ev ve süs eşyaları imalatına dayandığı ve ilin rekabet gücünün azaldığı görülmektedir. Kütahya ilinin üretim ve ihracat potansiyelinin artırılması ilin istihdamı ve hızlı göçün engellenmesi açısından büyük önem taşımaktadır. Bu konuyla ilgili olarak;

1. Son 10 yılda genel olarak ülkemiz ihracat verileri artarken, Kütahya iline ait ihracat değerinin Türkiye toplam ihracatına olan payının 2000 yılında %0.12 iken 2010 yılında %0.10 değerine düşmesinin sebepleri nelerdir?
2. Bakanlığınız verilerine göre bu geri gidişin önlenmesine yönelik olarak ne tür tedbirler alınmış ya da alınmaktadır?
3. Kütahya ilini ihracat potansiyeli açısından diğer illere göre öne çıkaran temel sektörlerdeki imalatın ve ihracatın teşvik edilmesine yönelik Bakanlığınızca yürütülen bir çalışma var mıdır?
4. Varsa çalışma ne aşamada? Yoksa böyle bir çalışma gerçekleştirilebilir mi?
5. Bakanlığınızca belirlenen, ilin rekabet gücü en yüksek 5 sektördeki rekabet gücünün artırılması konusunda Bakanlığınızca geliştirilmiş hangi projeler söz konusudur?
6. Bu projelerin uygulamaya aktarılması için bakanlığınızca ne gibi girişimlerde bulunulmuştur?
7. İldeki mevcut sektörlerin rekabet gücünün artırılması için gerekli devlet yardımları konusunda bakanlığınız 2012 yılı programı nasıldır?
8. Bu amaçla hangi sektörler için ne miktarlarda devlet yardımı yapılması kararlaştırılmıştır? Anılan yardımlar ne şekilde ve ne zaman yapılabilecektir?

Cevaplar-

1- İllerin toplam ihracattan aldığı paylar yıllar itibarıyla değişim gösterebilmektedir. Bu çerçevede ekli tablo da görüleceği üzere, 2003-2005 yılları arasındaki dönemde Kütahya ilinin ihracattan aldığı pay %0,13 seviyesinde iken 2011 yılında bu oran %0,11 olarak gerçekleşmiştir (Ek-1). Öte yandan Kütahya ili 2000 yılında 34 milyon dolarlık ihracat gerçekleştirirken 2011 yılına gelindiğinde yaklaşık 4,5 kat ihracat artışıyla 154 milyon dolar seviyesine ulaşılmıştır. Bu çerçevede, Kütahya ilimizin toplam ihracattan aldığı pay yıllar içerisinde sabit bir seyir izlerken, değer bazında önemli bir artış görülmüştür. Öte yandan, ilin ihracatında çok önemli paya sahip olan cam, cam eşya ve seramik mamulleri ihracatının toplam payı 2005 yılında %0,10 iken 2011 yılında %0,09'a düşmüştür. Söz konusu bu düşüş ilin gerçekleştirdiği toplam ihracatın Türkiye genelindeki payındaki düşüşte de önemli bir etken olarak öne çıkmaktadır. Ayrıca, Kütahya ilimizdeki ihracatçı firma sayısı 2010 yılında %9,2, 2011 yılında ise %16,9 oranında artış göstermiştir.

“İl İl Dış Ticaret Potansiyeli” adlı çalışmanın “İhracatın Teknolojik Dağılımı” kısmında da ifade edildiği üzere Kütahya ilinin, doğal kaynağa dayalı ihracatında bir gerileme yaşanırken orta teknolojiye ürünlerinin payının artış gösteriyor olması, ilin ihracatının teknolojik deseninde bir ilerleme yaşandığının önemli bir göstergesidir.

Aynı zamanda “İhracatta Çeşitlilik Performansı” verilerinden ilde 24 farklı ürünün rekabetçi bir şekilde ihracatının yapılabildiği anlaşılmaktadır. “Eşdeğer Ülke Sayısı”ndaki

yükseliş ise, Kütahya ilinden ihracat yapılan destinasyonlara gönderilen ürün miktarının ülkeler bazında dengeli bir hale geldiği, diğer bir ifade ile ilin ihracatta tek bir ülkeye bağımlı olmadığına işaret etmektedir.

“İhracatta Sıradanlık Durumu” ise Kütahya’dan ihraç edilen ürünlerin, diğer illerin ihracat sepetlerinde çok fazla yer almayan ürünler olduğunu göstermektedir. Son olarak ilin pazar payı değişiminin unsurları da 2000-2009 yılları arasında Kütahya’nın rekabet gücünün yükseldiğini net bir şekilde ortaya koymaktadır.

2- İhracatımız 2000 yılındaki 27,8 milyar dolar seviyesinden yaklaşık beş kat artış göstererek 2011 yılında Cumhuriyet tarihi rekoru kırmış ve 135 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. İhracatın artışına yönelik olarak Bakanlığımızca birçok çalışma yapılmakta ve söz konusu bu çalışmalarda il ve sektör bazında bir ayrıma gidilmemektedir. Yaptığımız bu çalışmaların başlıcaları ise ihracata yönelik devlet yardımları, eğitim ve bilgilendirme seminerleri ile ülke masası rapor ve faaliyetleri olarak göze çarpmaktadır.

3,4- Bakanlığımızca, ihracatın nicel ve nitel anlamda artışı yönünde yapılan çalışmalarda il ve sektörel bazda bir ayrıma gidilmemekte ve tüm sektörlerdeki firmalarımız desteklenmektedir.

Bu kapsamda Ekonomi Bakanlığı olarak yurt dışı bireysel ve milli fuar organizasyonlarına katılım desteği, sektörel ticaret ve alım heyeti programları ile pazar araştırması ve pazara giriş desteği, uluslararası rekabetçiliğin geliştirilmesi desteği, Turquality ve markalaşma desteği, çevre maliyetleri desteği, tasarım desteği ile yurt dışı birim, marka ve tanıtım desteği olmak üzere uygulamakta olduğumuz birçok yardım ve destek mekanizması ihracatımızın teşvik edilmesi için firmalarımızın kullanımına sunulmuştur. Sağlanan söz konusu bu yardım ve destek mekanizmaları tüm sektörlerdeki firmalarımızın teşvik edilmesi yönünden büyük bir öneme sahip bulunmaktadır.

Öte yandan, ülkemizdeki yatırım teşvik uygulamalarının temelini oluşturan 2009/15199 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar 16/07/2009 tarihli ve 27290 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Hem bölgesel hem de sektörel seçiciliğe dayanan uygulamaları içeren söz konusu Kararın temel amaçlarından biri de bölgeler arası gelişmişlik farklarının azaltılması olup bu amaçla, yatırımın gerçekleştirileceği bölge esas alınmak suretiyle hem yararlanılacak destek unsurlarının hem de desteklerden yararlanma oran ve sürelerinin değişkenlik gösterdiği bir destek mekanizması oluşturulmaktadır. Bölgesel teşvik sistemi olarak adlandırılan sistemde, il grubunun sosyo-ekonomik gelişmişlik seviyesi azaldıkça destek yoğunluklarının artarak uygulanması öngörülmüştür. Diğer bir ifadeyle, daha az gelişmiş bölgelerde yapılan yatırımların daha fazla desteklenmesine yönelik bir sistem uygulanmaktadır.

Bu kapsamda, söz konusu sistemin uygulanması açısından tüm Türkiye, 28/08/2002 tarihli ve 2002/4720 sayılı Bakanlar Kurulu Kararında yer alan İstatistikî Bölge Birimleri Sınıflandırması- Düzey 2 bölgeleri ve sosyo-ekonomik gelişmişlik seviyeleri dikkate alınarak, dört gruba ayrılmıştır. Bölgesel – Sektörel Teşvik Sistemi kapsamında Kütahya ili 3. bölgede yer almakta olup söz konusu bölgede yatırım yapan yatırımcılar vergi indirimi, sigorta primi işveren hissesi desteği, yatırım yeri tahsisi, faiz desteği, KDV istisnası ve gümrük vergisi muafiyeti desteklerinden yararlanmaktadırlar.

İllerin, sosyo-ekonomik gelişmişlik seviyeleri esas alınarak sıralandığı söz konusu çalışma Kalkınma Bakanlığı ve Türkiye İstatistik Kurumu tarafından gerçekleştirilmiş olup çalışma kapsamında kullanılan kriterler ilgili Kurumlar tarafından belirlenmiştir.

Bununla birlikte, yaşanan sosyal ve ekonomik gelişmeler neticesinde Kalkınma Bakanlığı tarafından gelişmişlik endeksinin güncellenmesi ve bu çerçevede iller ile il gruplarının yeniden sıralanmasına yönelik çalışmalara devam edilmektedir. Bu çalışmanın sonuçları ise teşvik sistemine ilişkin olarak halihazırda yürütülmekte olan mevzuat çalışmalarında dikkate alınacaktır.

5,6- Mevcut ihracatçı sektörlerimizin uluslararası rekabet gücünün artırılması ülkemiz ekonomisi için çok önemli bir olgudur. Bu çerçevede, firmalarımızın ve sektörlerimizin uluslararası rekabet gücünün artırılması amacıyla 2010/8 sayılı “Uluslararası Rekabetçiliğin Geliştirilmesinin Desteklenmesi Hakkında Tebliğ” 23 Eylül 2010 tarihinde 2007/3 sayılı “Eğitim ve Danışmanlık Yardımı Hakkında Tebliğ”i kapsayacak şekilde yürürlüğe girmiştir.

Uluslararası Rekabetçiliğin Geliştirilmesinin Desteklenmesi Hakkında Tebliğ ile kümelenme anlayışı ve proje yaklaşımı çerçevesinde şirketlerimizin proje bazlı eğitim ve/veya danışmanlık, istihdam, yurt dışı pazarlama veya alım heyeti ve bireysel danışmanlık programlarının birbirine bağlı şekilde uygulanabileceği bütünsel bir destek mekanizması tasarlanmıştır.

Bu çerçevede, Ekonomi Bakanlığı olarak tüm sektörlerimizi rekabet güçlerinin artırılması hususunda söz konusu Tebliğ ve diğer devlet yardımları vasıtasıyla desteklemekteyiz ve sonuçlarını da çok yakından takip etmekteyiz.

7,8- Ülkemizdeki ihracatçı firma ve sektörlerimizin herhangi bir ayrıma gidilmeden rekabet güçlerinin artırılması amacıyla Bakanlığımız tarafından çeşitli destek mekanizmaları geliştirilmiştir. “Uluslararası Rekabetçiliğin Geliştirilmesinin Desteklenmesi Hakkında Tebliğ”in yanı sıra “Türk Ürünlerinin Yurtdışında Markalaşması, Türk Malı İmajının Yerleştirilmesi ve Turquality’nin Desteklenmesi Hakkında Tebliğ” de bir diğer önemli devlet yardımı olarak dikkat çekmektedir. Söz konusu Tebliğ ile beraber ülkemiz firmalarının hem markalaşmaları hem de uluslararası rekabet güçlerinin artırılmasını amaçlamaktayız.

Öte yandan, ihracatçılarımızın uluslararası piyasalarda rekabet gücünü artırabilmek yönündeki çalışmalar kapsamında, 21/03/2011 tarihi itibarıyla yürürlüğe giren “Pazar Araştırması ve Pazara Giriş Desteği Hakkında Tebliğ” ile şirketlerimizin ve işbirliği kuruluşlarının pazara girişe yönelik faaliyetleri; Yurtdışı Pazar Araştırması Desteği, Pazara Giriş Desteği, Sektörel Ticaret Heyeti ve Alım Heyetleri Desteği, E-Ticaret Sitelerine Üyelik Desteği olmak üzere dört ana başlıkta destek kapsamına alınmıştır.

Firmalarımız yukarıda adı geçen ihracata yönelik devlet yardımlarından ve Bakanlığımızın yürüttüğü Çevre Maliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Tebliğ, İstihdam Yardımı, Yurt Dışı Birim, Marka ve Tanıtım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Tebliğ, Tasarım Desteği Hakkında Tebliğ ve Tarımsal Ürünlerde İhracat İadesi Yardımlarına İlişkin Tebliğlerden yararlanmak için başvurularını Bakanlığımıza ve ilgili diğer kuruluşlara yapabilmektedirler.

2012 yılında da tüm sektörlerdeki ve illerdeki firmalarımız burada belirtilen yardım ve destek mekanizmalarından tebliğlerde gereken şartları yerine getirmek koşuluyla yararlanabilecektir.

Ayrıca, 2011/1 sayılı Pazar Araştırması ve Pazara Giriş Desteği Hakkında Tebliğ kapsamında sağlık turizmi, yazılım, film ve eğitim sektörlerinde istigal eden firmalara yönelik olarak yurt dışı tanıtım desteği, rapor alım desteği, yabancı şirket alımlarına yönelik danışmanlık desteği ile sektörel ticaret heyeti ve alım heyeti programları destekleri

yürütölmekte olup bugüne kadar, söz konusu destekten yararlanmak üzere Kütahya'da yerleşik şirketlerden herhangi bir başvuru alınmamıştır.

EKLER:

1- Tablo

KÜTAHYA İLİ İHRACAT VERİSİ

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Firma Sayısı (Adet)	37	39	43	57	61	53	61	61	74	65	71	83
İhracat Değeri (Milyon Dolar)	34	38	43	61	85	93	90	89	114	102	120	154
TOPLAM İHRACAT (Milyon Dolar)	27.775	31.334	36.048	47.253	63.167	73.476	85.535	107.272	132.027	102.143	113.883	134.972
YÜZDE PAY (%)	0,12	0,12	0,12	0,13	0,13	0,13	0,11	0,08	0,09	0,10	0,11	0,11
DEĞİŞİM ORANI (%)	-7,3	11,0	12,3	42,3	40,0	8,9	-2,9	-0,7	28,2	-11,0	17,9	28,1